

FINANCIËLE VERANTWOORDING

OVER 2016

INHOUDSOPGAVE

	pagina
1. Balans per 31 december 2016	2
2. Winst-en-verliesrekening over 2016	4
3. Kasstroomoverzicht over 2016	5
4. Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	6
5. Toelichting op de balans	12
6. Toelichting op de winst- en verliesrekening	15

1. Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	Ref.	31 december 2016		31 december 2015	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1	10.788.197		11.165.899	
Financiële vaste activa	2	-		-	
		<u>10.788.197</u>		<u>11.165.899</u>	
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	3	5.753.281		5.264.343	
Liquide middelen	4	5.148.697		5.507.035	
		<u>10.901.978</u>		<u>10.771.378</u>	
Totaal Activa		<u><u>21.690.175</u></u>		<u><u>21.937.277</u></u>	

PASSIVA

	Ref.	31 december 2016		31 december 2015	
		€	€	€	€
Eigen vermogen					
Algemene Reserve	5		5.681.502		5.511.946
Voorzieningen					
	6		4.111.740		4.323.102
Langlopende schulden					
	7		2.521.974		2.742.834
Kortlopende schulden en overlopende passiva					
Schuld uit hoofde van bekostiging	8	3.024.865		1.907.396	
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	9	<u>6.350.094</u>		<u>7.451.999</u>	
			9.374.959		9.359.395
Totaal Passiva					
			<u><u>21.690.175</u></u>		<u><u>21.937.277</u></u>

2. Winst- en verliesrekening over 2016

	Ref.	realisatie 2016		realisatie 2015	
		€	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten:					
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	10	36.320.214		36.053.648	
Overige opbrengsten	11	489.344		505.532	
Som der bedrijfsopbrengsten			36.809.558		36.559.180
Bedrijfslasten:					
Personeelskosten	12	27.386.339		27.039.361	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	13	2.371.987		2.331.259	
Overige bedrijfskosten	14	6.718.672		6.395.182	
Som der bedrijfslasten			36.476.998		35.765.802
Bedrijfsresultaat			332.560		793.378
Financiële baten en lasten	15		163.004-		221.212-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			169.556		572.166
RESULTAAT			169.556		572.166

3. Kasstroomoverzicht

	2016		ref	2015	
	€	€		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat		332.560			793.378
Aanpassingen voor:					
· Afschrijvingen	2.316.052			2.288.730	
· Mutatie voorzieningen	-211.362		6	290.983	
· Mutatie werkkapitaal	-473.388			-199.334	
· Boekresultaten afstoting vaste activa	10.915			10.132	
		<u>1.642.217</u>			<u>2.390.511</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.974.777			3.183.889
Ontvangen interest	-25.964			176	
Betaalde interest	-137.026			-221.374	
		<u>-162.990</u>			<u>-221.198</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		<u>1.811.787</u>			<u>2.962.691</u>
Investeringen in materiële vaste activa	-1.998.115			-1.333.240	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	48.850			-4.531	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-1.949.265</u>			<u>-1.337.771</u>
Aflossing langlopende schulden	-220.860		7	-1.718.516	
Opname langlopende schulden	-			-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-220.860</u>			<u>-1.718.516</u>
Nettokasstroom		<u>-358.338</u>			<u>-93.596</u>
Mutatie geldmiddelen		<u><u>-358.338</u></u>			<u><u>-93.596</u></u>

Het kasstroomoverzicht is opgemaakt volgens de indirecte methode. Deze methode neemt het bedrijfsresultaat als uitgangspunt.

4. Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016

Financiële verantwoording

De financiële verantwoording sluit aan op de financiële jaarverslaggeving waarover een goedkeurende controleverklaring van de accountant is gegeven.

Onderstaande toelichting behandelt de grondslagen van de financiële jaarverslaggeving. Cijfermatig wordt aangesloten bij de richtlijnen.

Algemeen

Voornaamste activiteiten

De organisatie, gevestigd aan de Jan van Eijcklaan 6 te Bilthoven en met de statutaire vestigingsplaats te Utrecht (KvK nummer 30151184), is een stichting. De voornaamste activiteiten van de stichting bestaan uit het leveren van verantwoorde ambulancezorg en aanverwante zorg, inclusief het uitvoeren van de meldkamerfunctie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2016, deze is geëindigd op balansdatum 31 december 2016.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' en de wettelijke bepalingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijkende cijfers

De in deze jaarrekening opgenomen vergelijkende cijfers zijn, indien nodig, voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De waarderingsgrondslagen ten aanzien van de voorzieningen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen.

Grondslagen voor consolidatie

Stichting RAVU staat aan het hoofd van een groep, waarvan de volgende entiteiten deel uit maken:

- RAVU Zuid Oost bv te Bilthoven, 100% deelneming
- Broeder de Vries Utrecht bv te Bilthoven, 100% deelneming
- Ambulance Zeist Doorn bv te Utrecht, 100% deelneming

In het kader van de RAV-vorming heeft overdracht van vergunningen plaatsgevonden aan Stichting RAVU of diens rechtsvoorganger. Binnen de besloten vennootschappen vinden geen activiteiten plaats.

Op grond van de beperkte omvang van de hierboven genoemde entiteiten en omdat de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is voor het geheel stelt de RAVU geen geconsolideerde jaarrekening op.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: debiteuren en overige vorderingen en overige (langlopende en kortlopende) financiële verplichtingen.

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Een aankoop of verkoop volgens standaard marktconventies wordt per categorie financiële activa en financiële verplichtingen stelselmatig in de balans opgenomen of niet langer opgenomen op de transactiedatum (datum van aangaan van bindende overeenkomst) / de leveringsdatum (datum van overdracht).

Stichting RAVU maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd, vermeerderd met krediet- en liquiditeit opslagen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de vennootschap het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden en langlopende leningen benaderen de boekwaarde daarvan.

Vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen en verbouwing	2%-5%
- Inventaris gebouwen	10%
- Communicatie en automatisering	20%-33%
- Ambulances en medische inventaris	20%-33%
- Wagenpark overig	33%
- Leermiddelen	25%

Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik, en wordt beëindigd bij gebruikstelling of bij desinvestering. In het jaar van aanschaf wordt er voor een halfjaar afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven kunnen alleen geactiveerd worden indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de stichting gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de stichting geheel of ten dele garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de stichting ten behoeve van deze deelneming.

Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Stichting RAVU heeft per balansdatum geen financiële vaste activa.

Bijzondere waardeverminderingen

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Een voorheen opgenomen bijzonder waardeverminderingverlies wordt teruggenomen als de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugnemering wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op geamortiseerde kostprijs ten tijde van de terugnemering als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa worden zowel op individuele basis als op collectieve basis in aanmerking genomen. Van alle individueel significante financiële activa wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante financiële activa waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet significante financiële activa wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van financiële activa met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van collectieve waardeverminderingen gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzonder waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Stichting RAVU heeft per balansdatum geen bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofdstuk Financiële instrumenten (p.8).

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofdstuk Financiële instrumenten (p.8).

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Als opbrengsten worden de bedragen verwerkt die de stichting voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de stichting voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt.

Personeelsbeloningen / pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Op balansdatum wordt hiertoe een verplichting opgenomen. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan den vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting per balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht.

De verplichtingen uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband, zoals de jubileavoorziening en de voorziening langdurig zieken, worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Stichting RAVU is aangesloten bij het pensioenfonds ABP. Stichting RAVU betaalt hiervoor premies verdeeld in een werkgevers- en een werknemerdeel. Medewerkers bouwen pensioen op volgens de middelloonregeling.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Pensioenfondsen dienen een dekkingsgraad van ten minste 128% te hebben. Ultimo 2016 heeft pensioenfonds ABP een dekkingsgraad van 96,6%.

De onderneming heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het Pensioenfonds (ABP), anders dan het eventueel voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Stichting RAVU heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Indexatie (aanpassing voor prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van de pensioenuitvoerder daartoe ruimte laten en de pensioenuitvoerder daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij de pensioenuitvoerder daar aanleiding toe geven, kan het bestuur van de pensioenuitvoerder besluiten tot het korten van aanspraken.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

5. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Bedrijfs gebouwen en -terreinen	Transport middelen	Andere vaste bedrijfs middelen	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Afschrijvingspercentages	2% / 5%	20% / 33%	10% / 20% / 25%		
Stand 1 januari					
Aanschafwaarde	7.311.942	11.676.534	5.022.391	795.075	24.805.942
Cummulatieve afschrijvingen	2.549.647	6.819.855	4.270.541	-	13.640.043
	4.762.295	4.856.679	751.850	795.075	11.165.899
Mutatie boekjaar					
Investerings	1.105.225	729.859	132.055	30.976	1.998.115
Overboeking	753.475	-167.103	167.103	-753.475	-
	1.858.700	562.756	299.158	-722.499	1.998.115
Afschrijvingen	246.583	1.781.187	288.282	-	2.316.052
	1.612.117	-1.218.431	10.876	-722.499	-317.937
Desinvesteringen					
Aanschafwaarde	182.585	189.840	54.605	41.600	468.630
Afschrijvingen	164.420	189.840	54.605	-	408.865
	18.165	-	-	41.600	59.765
Mutaties boekjaar	1.593.952	-1.218.431	10.876	-764.099	-377.702
Stand 31 december					
Aanschafwaarde	8.988.057	12.049.450	5.266.944	30.976	26.335.427
Cummulatieve afschrijvingen	2.631.810	8.411.202	4.504.218	-	15.547.230
	6.356.247	3.638.248	762.726	30.976	10.788.197

2. Financiële vaste activa

Deelnemingen

	Kapitaal belang (%)	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >20%			
RAVU Zuid Oost B.V.	100%	nihil	nihil
Broeder de Vries Utrecht B.V.	100%	nihil	nihil
Ambulance Zeist Doorn B.V.	100%	nihil	nihil

De waardering van de financiële vaste activa vindt plaats volgens de netto vermogenswaarde per balansdatum. Sinds 2011 is deze waarde op nihil vastgesteld aangezien met ingang van het jaar 2005 geen activiteiten meer in deze deelnemingen plaatsvinden.

3. Vorderingen en overlopende activa

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
De vorderingen en overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
Debiteuren	1.819.547	2.018.093
Nog te factureren bedragen	3.081.972	2.553.998
Vooruitbetaalde bedragen	800.217	672.408
Nog te ontvangen bedragen	51.545	19.844
	<u>5.753.281</u>	<u>5.264.343</u>

4. Liquide middelen

Banken	5.147.865	5.506.499
Kas	832	536
	<u>5.148.697</u>	<u>5.507.035</u>

5. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen was in het verslagjaar als volgt:

Algemene Reserve

Stand per 1 januari	5.511.946	4.939.780
- Resultaatbestemming	169.556	572.166
Stand per 31 december	<u>5.681.502</u>	<u>5.511.946</u>

6. Voorzieningen

	Stand	dotatie	onttrekking	vrijval	Stand
	31.12.2015	2016	2016	2016	31.12.2016
	€	€	€	€	€
Totaal	<u>4.323.102</u>	<u>577.991</u>	<u>556.863</u>	<u>232.490</u>	<u>4.111.740</u>

7. Langlopende schulden

	€
Stand leningen per 31 december 2015, inclusief aflossingsverplichting	2.962.471
Bij: opgenomen leningen boekjaar	-
	<u>2.962.471</u>
Af: aflossingen in 2016	169.636
	<u>2.792.835</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	270.861
Balans per 31 december 2016	<u><u>2.521.974</u></u>

8. Schuld uit hoofde van bekostiging

	2016	2015
	€	€
Schulden uit hoofde van bekostiging		
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot (financieringsverschil boekjaar)	1.304.912	1.414.939
Schulden zorgverzekeraars op basis van opbrengstverrekening 2014	596.553	478.992
Financieringsverschil voorgaande jaren (tot en met 2015)	1.123.400	13.465
Totaal schulden uit hoofde van bekostiging	<u><u>3.024.865</u></u>	<u><u>1.907.396</u></u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	36.200.947	
Vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget:		
- opbrengsten declarabele ritten	36.502.635	
- opbrengsten verrekenbedragen*	<u>1.003.224</u>	
Totaal vergoedingen	37.505.859	
Schuld boekjaar	<u><u>-1.304.912</u></u>	

* Dit betreft een aparte beschikking voor het in rekening brengen van het verschil tussen het vastgestelde budget en de werkelijke opbrengst middels gefactureerde ritten.

9. Overige kortlopende schulden en overlopende passiva

De overige kortlopende schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31.12.2016	31.12.2015
	€	€
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar	270.861	219.637
Crediteuren	779.657	1.073.420
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.361.025	1.459.006
Schulden inzake pensioenen	289.246	291.232
Overige schulden	776.716	752.142
Overlopende passiva	2.872.589	3.656.562
	<u><u>6.350.094</u></u>	<u><u>7.451.999</u></u>

6. Toelichting op de winst- en verliesrekening

	realisatie 2016	realisatie 2015
	<u>€</u>	<u>€</u>
10. Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten		
Ambulancezorg	33.569.530	33.323.870
Meldkamer	<u>2.750.684</u>	<u>2.729.778</u>
Wettelijk budget	<u><u>36.320.214</u></u>	<u><u>36.053.648</u></u>

Het verloop van het wettelijk budget aanvaardbare kosten ten opzichte van voorgaand boekjaar is als volgt te specificeren:

	2016		2015
Ambulancezorg			
Loonkosten	23.567.357		23.366.406
Wagenpark	1.816.737		1.805.542
Productie	2.948.694		2.939.874
Vrije marge	583.993		579.013
Overige vergoeding	<u>4.372.371</u>		<u>4.232.700</u>
		33.289.152	32.923.535
Definitieve efficiencykorting		-410.815	-410.815
Overgangsmoedel		333.595	333.595
Incidentele middelen		238.331	238.331
Meldkamer			
Loonkosten	1.993.559		1.976.561
Materiele kosten	276.568		274.864
Kapitaallasten	410.384		408.779
Overig	<u>70.173</u>		<u>69.574</u>
		<u>2.750.684</u>	<u>2.729.778</u>
		35.655.328	35.814.424
Overige mutaties		119.266	239.224
Wettelijk Budget 2016		<u><u>35.774.594</u></u>	<u><u>36.053.648</u></u>

	realisatie 2016	realisatie 2015
	<u>€</u>	<u>€</u>
11. Overige opbrengsten		
Doorbelasting OVDG/CGV	93.824	105.223
Opbrengst Stand-by ritten	20.282	63.030
Opbrengst MMT	-	3.936
Overige opbrengsten	<u>375.238</u>	<u>333.343</u>
	<u><u>489.344</u></u>	<u><u>505.532</u></u>

	realisatie 2016	realisatie 2015
12. Personeelskosten	€	€
Lonen en salarissen	18.770.444	19.281.563
Sociale lasten	2.810.617	2.435.471
Pensioenpremies	2.333.556	2.558.422
Subtotaal directe personeelskosten	23.914.617	24.275.456
Andere personeelskosten	1.885.476	1.863.345
	25.800.093	26.138.801
Personeel niet in loondienst roostergebonden	1.430.057	683.121
Personeel niet in loondienst niet-roostergebonden	156.189	217.439
	27.386.339	27.039.361
	realisatie 2016	realisatie 2015
	€	€
Ambulances + medische inventaris + ondersteuningsvoertuigen	1.787.185	1.733.705
Overige afschrijvingen materiële vaste activa	573.887	587.422
Boekresultaat	10.915	10.132
	2.371.987	2.331.259
	realisatie 2016	realisatie 2015
14. Overige bedrijfskosten	€	€
Huisvestingskosten	1.431.249	1.592.023
Algemene kosten	1.812.531	1.775.646
Kosten ambulances/zorggebonden kosten	2.965.532	2.526.839
Communicatie- en verbindingskosten	509.360	500.674
	6.718.672	6.395.182
	realisatie 2016	realisatie 2015
15. Financiële baten en lasten	€	€
Rentelasten	-163.004	-221.212